

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПРАКТИКА ВИРОБНИЧА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА

підготовки	бакалавра
галузі знань	03 Гуманітарні науки
спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійної програми	Мова і література (англійська). Переклад

Силабус нормативного освітнього компонента «ПРАКТИКА ВИРОБНИЧА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробники:

Чарікова І. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології;

Перванчук Т. Б., асистент кафедри англійської філології;

Пожарська Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології;

Юшак В. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології.

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Шкамарда О. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 1 від 30 серпня 2024 року.

Силабус перезатверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 1 від 28 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

проф. Ущина В. А.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 360 год. / 12 кредитів		Рік навчання: 4
		Семестр: 7-8
		Консультації 22 год.
		Самостійна робота 338 год.
	Форма контролю: залік (7-8 семестр)	
Мова проходження практики		<i>англійська, українська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 360 год. / 12 кредитів		Рік навчання: 4
		Семестр: 7-8
		Консультації 44 год.
		Самостійна робота 316 год.
	Форма контролю: залік (7-8 семестр)	
Мова проходження практики		<i>англійська, українська</i>

II. Інформація про НПП

Прізвище, ім'я та по батькові	Чарікова Ірина Василівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	+38(066)9624809 icharikova@vnu.edu.ua
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Прізвище, ім'я та по батькові	Перванчук Тетяна Богданівна
Науковий ступінь	-
Вчене звання	-
Посада	асистент кафедри англійської філології

Контактна інформація	+38(095)7892956 pervanchuk.tetiana@vnu.edu.ua
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Прізвище, ім'я та по батькові	Пожарська Наталія Володимирівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	+380977128795 natashasunshine385@gmail.com
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Прізвище, ім'я та по батькові	Юшак Вікторія Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	+38 (095)6454543 vika.yushak@gmail.com
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

III. Опис виробничої практики

1. Анотація практики. Практика виробнича перекладацька на 4 курсі спрямована на забезпечення комплексного розвитку навичок та вмінь, необхідних для здійснення різних видів усного та писемного перекладу. Виробнича практика проходить під керівництвом НПП кафедри англійської філології. Керівники практики консультують здобувачів освіти (ЗО) з питань змісту й об'єму роботи практики, контролюють виконання ЗО їхніх завдань. Здобувачі-практиканти роблять переклади текстів згідно профілю установ і підприємств, де вони проходять свою виробничу практику, а також беруть активну участь у житті колективу. З метою більш міцної комунікації практикантів із керівниками практики використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, зокрема електронна пошта, WhatsApp тощо.

2. Пререквізити / Постреквізити

Інформаційною та теоретичною базою виробничої перекладацької практики є компетентності, отримані під час вивчення наступних освітніх компонентів першого бакалаврського рівня: «Англійська мова», «Академічне письмо і риторика», «Лінгвокраїнознавство», «Вступ до перекладознавства»,

«Практичний курс письмового перекладу», «Практичний курс усного перекладу», «Інформаційні технології в лінгвістиці», «Практика навчальна перекладацька».

Постреквізити: знання та навички, здобуті під час проходження практики, можуть бути використані в освітніх компонентах «Бізнес-комунікація та переклад», «Англійська мова» та у подальшій професійній філологічній та перекладацькій діяльності.

Бази практики. ЗО проходять виробничу перекладацьку практику в установах, які відповідають меті та завданням практики, а також вимогам [Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#). До баз проведення практики належать: бюро перекладів, підприємства, організації та установи, що зацікавлені у фахівцях, які матимуть можливість реалізувати себе в якості перекладачів та редакторів, а також можливість подальшого працевлаштування.

Здобувачу освіти надається вільний вибір бази практики, що є можливістю для формування індивідуальної освітньої траєкторії. За погодженням з кафедрою ЗО можуть самостійно обирати місце проходження практики і пропонувати для укладання відповідних договорів.

3. Мета і завдання перекладацької практики

Метою освітнього компонента є:

- використання у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності;

- формування у ЗО на основі отриманих знань вміння прийняття самостійних рішень під час виконання завдань в реальних умовах функціонування підприємства;

- оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності у різних типах організацій;

- знайомство з робочим місцем перекладача та секретаря-референта, а також сучасним обладнанням та оргтехнікою;

- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Основними завданнями виробничої перекладацької практики є:

1) забезпечення письмової комунікації установи, де відбувається практика;

2) забезпечення усної комунікації відповідно до профілю та потреб підприємства (синхронний переклад; двосторонній переклад; послідовний переклад; переклад у процесі переговорів тощо);

3) робота згідно індивідуальних планів, узгоджених із керівниками практики.

Під час проходження практики застосовуються наступні **методи**: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, дослідницький, проблемно-пошуковий, проектування професійних ситуацій.

Для ОК «Практика виробнича перекладацька» можуть бути використані різноманітні **форми навчання**, спрямовані на практичне вдосконалення навичок перекладу та підготовку ЗО до професійної діяльності, зокрема: настановча конференція, консультація, переклад текстів різних жанрів, робота зі словниками, захист результатів практики.

4. Результати навчання (компетентності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня, який був затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 869 від 20 червня 2019 р., кінцеві вимоги до рівня знань та вмінь випускника-філолога експлікуються в набутих ним протягом навчання компетентностях. У процесі вивчення нормативного освітнього компонента «Практика виробнича перекладацька» ЗО повинен оволодіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Здатність до передперекладацького аналізу оригінального тексту та застосування відповідних перекладацьких стратегій і тактик для забезпечення якісного та адекватного перекладу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 20. Здійснювати доперекладацький аналіз текстів різних типів та на його основі обґрунтовано добирати і застосовувати перекладацькі стратегії й тактики з метою забезпечення еквівалентності, якості та адекватності перекладу.

У процесі вивчення ОК ЗО отримують можливість розвивати та вдосконалювати **soft skills** – соціально-психологічні складові професійної компетентності, а саме:

- уміння аналізувати, оцінювати та інтерпретувати інформацію;
- здатність мислити логічно і діяти креативно;
- організовувати свій час, презентувати себе та аргументувати власну позицію;
- діяти відповідально;
- критично осмислювати теоретичний та фактографічний матеріал, виконувати його аналіз і синтез;
- проявляти відкритість до інших культур і готовність до міжкультурної комунікації;
- визначати наукові проблеми та знаходити способи їх вирішення;
- усвідомлювати важливість і бути здатним до самостійної інтенсивної роботи у своїй професійній сфері;
- демонструвати повагу до наукових поглядів інших, водночас формулюючи власну позицію чітко, логічно та аргументовано.

5. Етапи практики

Семестр 7

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий (2 год.)	На настановчій конференції здобувачі-практиканти дізнаються про зміст і тривалість практики, а також отримують інформацію щодо їхньої звітності за період проходження виробничої практики. Керівник практики від факультету ознайомлює ЗО з Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки , наголошує на необхідності дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.
2. Ознайомлювальний (28 год.)	На даному етапі ЗО: <ul style="list-style-type: none"> – зустрічаються з керівниками практики від кафедри та ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять керівником; – ознайомлюються з керівниками практики від базового підприємства та отримують завдання на період практики; – ознайомлюються зі специфікою діяльності базового підприємства та його структурою, основними завданнями структурних підрозділів і внутрішніми документами підприємства, складають приблизний словник спеціальних термінів.

<p>3. Основний (130 год.)</p>	<p>ЗО виконують письмовий переклад текстів різних жанрів і тематик, які їм надає керівник від бази практики, редагують та аналізують власні переклади.</p> <p>ЗО складають тематичний глосарій з коментарями відповідно до сфери знань (економіка, юриспруденція, медицина, фармакологія, лінгвістика тощо).</p> <p>Практиканти заповнюють щоденники практики у процесі проходження виробничої перекладацької практики і складають на його основі звіти. У звіті представляють набуті компетентності щодо практичної роботи, зокрема її поетапне планування, організації робочого часу, інформаційного пошуку, методики дослідження, аналізу категоріальних даних тощо.</p>
<p>4. Підсумковий (20 год.)</p>	<p>Підготовка і здача звітної документації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>переклад</i> спеціалізованих текстів з англійської мови українською і навпаки; - <i>звіт</i> ЗО про проходження перекладацької практики з <i>висновком керівника від бази практики</i> і <i>щоденник практики</i>; - <i>тематичний глосарій</i>. <p>Перекладацька практика завершується підсумковою конференцією ЗО, на якій керівники практики підсумовують результати роботи ЗО протягом навчальної перекладацької практики; ЗО обмінюються враженнями про організацію та проведення практики; озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики.</p>

Семестр 8

<p style="text-align: center;">Етапи</p>	<p style="text-align: center;">Зміст, основні завдання, тривалість</p>
<p>1. Підготовчий (2 год.)</p>	<p>На настановчій конференції здобувачі-практиканти дізнаються про зміст і тривалість практики, а також отримують інформацію щодо їхньої звітності за період проходження виробничої практики. Керівник практики від факультету ознайомлює ЗО з Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, наголошує на необхідності дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.</p>

2. Ознайомлювальний (28 год.)	<p>На даному етапі ЗО:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зустрічаються з керівниками практики від кафедри та ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять керівником; – отримують завдання на період практики керівниками практики від базового підприємства; – складають приблизний словник спеціальних термінів.
3. Основний (130 год.)	<p>ЗО виконують усний переклад різних заходів, які проводить керівник від бази практики.</p> <p>ЗО складають тематичний глосарій з коментарями відповідно до сфери знань (економіка, юриспруденція, медицина, фармакологія, лінгвістика тощо).</p> <p>Практиканти заповнюють щоденники практики у процесі проходження виробничої перекладацької практики і складають на його основі звіти. У звіті представляють набуті компетентності щодо практичної роботи, зокрема її поетапне планування, організації робочого часу, інформаційного пошуку, методики дослідження, аналізу категоріальних даних тощо.</p>
4. Підсумковий (20 год.)	<p>Підготовка і здача звітної документації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>відеозаписи перекладацького супроводу заходів, які проводить керівник від бази практики;</i> - <i>звіт ЗО про проходження перекладацької практики з висновком керівника від бази практики і щоденник практики;</i> - <i>тематичний глосарій.</i> <p>Перекладацька практика завершується підсумковою конференцією ЗО, на якій керівники практики підсумовують результати роботи ЗО протягом навчальної перекладацької практики; ЗО обмінюються враженнями про організацію та проведення практики; озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики.</p>

5. Завдання для самостійного опрацювання.

До завдань самостійного опрацювання практиканта належить:

- ведення словника спеціалізованих термінів;
- письмовий переклад текстів різного спрямування/усний переклад;
- підготовка портфоліо.

IV. Політика оцінювання

Політика НПП щодо здобувача освіти. Учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених силабусом ОК, повідомляти НПП про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до НПП за консультаціями у разі потреби.

Вибір бази практики. Згідно з Положенням про проведення практики здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://www.clipr.cc/1JWck>) базою виробничої практики можуть бути організації та установи різних галузей та секторів освіти і науки, економіки, охорони здоров'я, культури, державного управління, фінансові та бюджетні установи, виробничо-промислові підприємства різних форм власності, бюро перекладів тощо, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам силабусу практики відповідних освітніх рівнів.

ЗО-практикант зобов'язаний: до початку виробничої перекладацької практики отримати від керівника практики консультації, щодо оформлення всіх необхідних документів; в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики; нести відповідальність за виконану роботу; підготувати та вчасно надати на кафедру звітну документацію; своєчасно скласти залік з перекладацької практики. Комісія, у складі якої знаходяться керівники практики, приймає залік у здобувачів освіти протягом 10 днів після закінчення практики. Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план здобувача.

Згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) ЗО можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-

освіта, стажування). Для цього потрібно звернутися із заявою на ім'я декана факультету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік).

Політика щодо академічної доброчесності. В академічній діяльності керуємося [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), у якому передбачено самостійну, чесну та відповідальну роботу ЗО над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на НПП, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності, несуть відповідальність, визначену Кодексом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Захист перекладацької виробничої практики проводиться перед комісією у складі двох-трьох НПП кафедри, які є керівниками практики від факультету, що гарантує об'єктивне оцінювання.

У випадку, якщо під час захисту ЗО отримав незадовільну оцінку, він/вона має право на два перескладання: НПП та комісії. За умови успішного перескладання освітнього компонента НПП або комісії ЗО може отримати максимальну оцінку «задовільно» (60 балів).

За умови отримання незадовільної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії здобувач освіти відраховується з Університету.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі освіти мають право порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО, окресленими у [Положенні про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль (100 балів за семестровий диференційований залік) визначається в балах як сума балів за усі види діяльності виробничої практики. У **7 семестрі** за укладання тематичного глосарію (5 балів), усне представлення глосарію (10 балів), переклад спеціалізованих текстів (40 балів), редагування та аналіз перекладів (15 балів), щоденник практики (15 балів), звіт-презентація (15 балів). У **8 семестрі** за укладання тематичного глосарію (5 балів), усне представлення глосарію (10 балів), виконання усного перекладу переговорів, екскурсійної діяльності, виступів, лекцій тощо (відеозвіт) (50 балів), щоденник практики (15 балів), звіт-презентація (20 балів).

Здобувач готує (в електронному та паперовому варіанті) портфоліо з щоденником практики (з печаткою факультету та підписом декана; заповненим календарним графіком проходження практики; відгуком від керівника бази практики), матеріалами перекладу, тематичним глосарієм та звітом (презентацією) здобувача про проходження практики. Комісія, у складі якої знаходяться керівники практики, приймає залік у здобувачів протягом 10 днів після закінчення практики. Диференційована оцінка за виробничу практику вноситься в залікову відомість, індивідуальний навчальний план здобувача і враховується для здобувачів під час визначення розміру стипендій разом з іншими підсумковими оцінками.

Оцінювання результатів практики у 7 семестрі

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: Рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази. Укладання тематичного глосарію. Оцінювання: Представлення глосарію: 10 балів Усна здача слів на захисті практики: 5 балів	15
2. Переклад спеціалізованих текстів	40
3. Редагування та аналіз перекладів	15

3. Щоденник практики	15
4. Письмовий звіт	15
Всього	100

Критерії оцінювання якості укладання тематичного глосарію

9-10 балів – відмінне вміння ідентифікувати терміни у тексті оригіналу та підбирати їм термінологічні еквіваленти; адекватність передачі термінів та дефініцій; вміння обирати та користуватися різними типами термінологічних словників, довідковою літературою, енциклопедіями, Інтернет-ресурсами, комп'ютерними програмами перекладацької пам'яті; наявність джерел користування; грамотний переклад термінології, аббревіатур, скорочених слів; використання описового перекладу терміну; кількісний показник (50-100 термінів); оформлення.

7-8 балів – здобувач освіти в цілому вміє ідентифікувати терміни в тексті оригіналу та добирати до них відповідні термінологічні еквіваленти. Передача термінів і дефініцій здебільшого є адекватною, проте можливі окремі неточності або непослідовність у виборі еквівалентів. Використовуються різні типи словників і довідкових джерел, однак не завжди повною мірою або без належного критичного відбору. Переклад аббревіатур і скорочень загалом правильний, описовий переклад застосовано не завжди оптимально. Джерела користування подані, але можуть бути оформлені неповно. Кількісний показник наближений до вимог. Оформлення словника має незначні недоліки.

5-6 балів – здобувач освіти частково ідентифікує спеціальні терміни в тексті оригіналу; добір термінологічних еквівалентів здійснюється з помилками або без урахування контексту. Передача термінів і дефініцій є непослідовною, спостерігається змішування загальномовних і термінологічних відповідників. Використання термінологічних словників і довідкових джерел є обмеженим. Переклад аббревіатур і скорочень містить помилки, описовий переклад часто є неточним або надмірним. Кількісний показник знижений (близько мінімально допустимого). Оформлення

словника частково відповідає вимогам.

3-4 бали – невміння ідентифікувати терміни у тексті оригіналу та підбирати їм термінологічні еквіваленти; неадекватність передачі термінів та дефініцій; невміння обирати та користуватися різними типами термінологічних словників, довідковою літературою, енциклопедіями, Інтернет-ресурсами, комп'ютерними програмами перекладацької пам'яті; неграмотний переклад термінології, абревіатур, скорочених слів; використання невдалого описового перекладу терміну; відсутність джерел користування; кількісний показник (менше 50 термінів); відсутність оформлення.

1-2 бали – здобувач освіти не володіє навичками ідентифікації спеціальних термінів у тексті оригіналу та не здатний добирати до них адекватні термінологічні еквіваленти. Передача термінів і дефініцій є неадекватною або хаотичною. Не простежується використання термінологічних словників, довідкових джерел чи інших ресурсів. Джерела користування відсутні. Кількісний показник є критично низьким або словник має формальний характер. Оформлення відсутнє або не відповідає жодним вимогам.

0 балів – відсутність словника.

Критерії оцінювання усної здачі слів на захисті перекладацької практики

5 балів – відмінне володіння термінологією. Усі слова відтворені правильно, без помилок у вимові, наголосах і перекладі. Чітке розуміння значень слів та їхнього контекстуального використання. Відповіді впевнені, послідовні, без вагань. Використання професійної лексики та правильна структура висловлювань.

4 бали – добре володіння термінологією. Можливі 2–3 несуттєві помилки у вимові чи перекладі, які не спотворюють основного змісту. Відповіді загалом впевнені, але з незначними паузами.

3 бали – задовільний рівень володіння термінами. 4–5 помилок у перекладі чи вимові. Відповіді інколи не впевнені, є вагання або плутанина у

значеннях слів. Розуміння термінів частково поверхове.

2 бали – посередній рівень. Більше 5 помилок у перекладі або вимові. Часті паузи та невпевненість у відповідях. Розуміння термінології недостатнє для вільного використання.

1 бал – мінімально прийнятний рівень. Значна кількість помилок (7 і більше), включно з серйозними похибками у значеннях слів і їх перекладі. Демонструється лише базове розуміння термінології.

0 балів – завдання не виконано. Слова не відтворені, відповіді відсутні.

Критерії якості виконання перекладів

30-40 балів – адекватність передачі фактичної інформації; наявність усього фактичного матеріалу; відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки, схеми); український переклад відповідно до правил сучасної української мови; вміння забезпечувати смислову і комунікативну цілісність тексту; вміння досягати функціонально-стилістичної адекватності тексту перекладу; вміння сегментувати текст на одиниці перекладу; вміння правильно оцінювати й обирати мовні засоби у процесі перекладу; виконання тотожного перекладу кожної власної назви; вміння забезпечувати адекватне графічне оформлення тексту перекладу; урахування стилістичної єдності тексту-перекладу; відсутність русизмів, діалектизмів, тавтології; оформлення.

20-29 балів – відсутність декількох вищезазначених критеріїв.

10-19 балів – переклад має суттєві недоліки у передачі змісту, стилю та/або структури оригінального тексту. Наявні системні помилки лексичного, граматичного чи стилістичного характеру, що ускладнюють розуміння тексту. Текст оригіналу відтворено фрагментарно або спрощено. Перекладацькі рішення часто є шаблонними, невиправданими або некоректними. Зв'язність і логічність тексту порушені.

1-9 балів – втрата чи спотворення важливої інформації, необґрунтоване опущення лексичних одиниць оригіналу; невиправдана заміна слів та їх форм через відсутність чи недостатність фонових знань, невірне тлумачення контексту; використання елементів розмовної мови; не дотримання

перекладачем відповідного стилю; неправильна лексична та граматична насиченість тексту перекладу; велика кількість орфографічних та пунктуаційних помилок та друкарських хиб; відсутність оформлення.

0 балів – відсутність текстів перекладів.

Критерії оцінювання редагування та аналізу перекладів

13–15 балів – редагування виконано на високому професійному рівні: усунуто лексичні, граматичні, стилістичні та прагматичні помилки без порушення авторського ідіостилу та жанрових особливостей тексту. Аналіз перекладу є глибоким, системним і теоретично вмотивованим; продемонстровано розуміння перекладацьких стратегій, трансформацій і рішень. Коментарі щодо труднощів перекладу є коректними, аргументованими, із посиланням на теоретичні положення перекладознавства та мовні норми. Висновки логічні й узагальнювальні.

10–12 балів – редагування загалом є якісним і доречним, однак можливі поодинокі неточності або пропущені дрібні помилки. Аналіз перекладу достатньо глибокий, хоча не завжди системний або повністю теоретично обґрунтований. Коментарі щодо перекладацьких труднощів здебільшого коректні, проте подекуди описові або недостатньо аргументовані. Загальний рівень роботи свідчить про сформовані навички аналізу та редагування.

7–9 балів – редагування має вибіркового характеру: усунуто лише найбільш очевидні помилки, тоді як стилістичні або прагматичні недоліки частково збережені. Аналіз перекладу поверховий, зосереджений переважно на окремих прикладах без цілісного підходу. Коментарі щодо труднощів перекладу є неповними, інколи неточними або недостатньо вмотивованими. Теоретичні поняття застосовуються обмежено.

4–6 балів – редагування виконано фрагментарно, значна кількість помилок залишається невиправленою. Аналіз перекладу носить описовий характер, без належного пояснення причин помилок або перекладацьких рішень. Коментарі щодо труднощів є загальними, поверховими або частково некоректними. Виявляється недостатній рівень володіння аналітичним апаратом перекладознавства.

0–3 бали – редагування практично відсутнє або виконане формально. Аналіз перекладу не здійснено або він є хаотичним і неструктурованим. Коментарі щодо перекладацьких труднощів відсутні або некоректні. Робота не відповідає базовим вимогам до аналізу та редагування перекладу.

Критерії оцінювання щоденника практики

13–15 балів – щоденник практики заповнений повністю та систематично, записи є структурованими й змістовними. Здобувач освіти демонструє глибоку рефлексію щодо виконаних завдань, власних успіхів і труднощів, а також шляхів їх подолання. Консультації з керівником практики зафіксовані регулярно й змістовно. Висновки є обґрунтованими, логічними, узагальнюють набутий практичний досвід та засвідчують професійне зростання.

10–12 балів – щоденник практики загалом заповнений повно, проте окремі записи можуть бути стислими або недостатньо деталізованими. Рефлексія присутня, однак не завжди має аналітичний характер. Консультації зафіксовані, але без розгорнутого опису. Висновки логічні, проте частково описові.

7–9 балів – записи в щоденнику є нерегулярними або фрагментарними. Рефлексія обмежується загальними заувагами без глибокого аналізу. Консультації з керівником практики зафіксовані частково. Висновки мають узагальнений характер і недостатньо обґрунтовані.

4–6 балів – щоденник практики заповнений поверхово, значна частина інформації відсутня або подана формально. Рефлексія мінімальна або декларативна. Консультації практично не зафіксовані. Висновки є нечіткими, фрагментарними або формальними.

0–3 бали – щоденник практики відсутній або не відповідає встановленим вимогам. Записи не відображають змісту практичної діяльності, рефлексія й висновки відсутні.

Критерії оцінювання звіту на підсумковій конференції

12-15 балів – виступ на звітній конференції, чіткі відповіді на усі запитання, переконлива аргументація висновків, підготовка презентації, внесення пропозицій щодо практики, здатність критично мислити та робити власні висновки у випадку неоднозначності питання спірного чи проблемного характеру.

9-11 балів – виступ на звітній конференції, розмиті, нечіткі відповіді на усі запитання.

4-8 балів – виступ на звітній конференції, відсутні відповіді на запитання.

1-3 бали – здобувач освіти з'явився, але без виступу.

0 балів – здобувач освіти не з'явився.

Оцінювання результатів практики у 8 семестрі

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: Рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази. Укладання тематичного глосарію. Оцінювання: Представлення глосарію: 10 балів Усна здача слів на захисті практики: 5 балів	15
2. Виконання усного перекладу переговорів, екскурсійної діяльності, виступів, лекцій тощо (відеозвіт)	50
3. Щоденник практики	15
4. Письмовий звіт	20
Всього	100

Критерії оцінювання якості укладання тематичного глосарію

9-10 балів – відмінне вміння ідентифікувати терміни у тексті оригіналу та підбирати їм термінологічні еквіваленти; адекватність передачі термінів та дефініцій; вміння обирати та користуватися різними типами термінологічних словників, довідковою літературою, енциклопедіями, Інтернет-ресурсами, комп'ютерними програмами перекладацької пам'яті; наявність джерел користування; грамотний переклад термінології, аббревіатур, скорочених слів; використання описового перекладу терміну; кількісний показник (50-100 термінів); оформлення.

7-8 балів – здобувач освіти в цілому вміє ідентифікувати терміни в тексті оригіналу та добирати до них відповідні термінологічні еквіваленти. Передача термінів і дефініцій здебільшого є адекватною, проте можливі окремі неточності або непослідовність у виборі еквівалентів. Використовуються різні типи словників і довідкових джерел, однак не завжди повною мірою або без належного критичного відбору. Переклад аббревіатур і скорочень загалом правильний, описовий переклад застосовано не завжди оптимально. Джерела користування подані, але можуть бути оформлені неповно. Кількісний показник наближений до вимог. Оформлення словника має незначні недоліки.

5-6 балів – здобувач освіти частково ідентифікує спеціальні терміни в тексті оригіналу; добір термінологічних еквівалентів здійснюється з помилками або без урахування контексту. Передача термінів і дефініцій є непослідовною, спостерігається змішування загальномовних і термінологічних відповідників. Використання термінологічних словників і довідкових джерел є обмеженим. Переклад аббревіатур і скорочень містить помилки, описовий переклад часто є неточним або надмірним. Кількісний показник знижений (близько мінімально допустимого). Оформлення словника частково відповідає вимогам.

3-4 бали – невміння ідентифікувати терміни у тексті оригіналу та підбирати їм термінологічні еквіваленти; неадекватність передачі термінів та дефініцій; невміння обирати та користуватися різними типами термінологічних словників, довідковою літературою, енциклопедіями, Інтернет-ресурсами, комп'ютерними програмами перекладацької пам'яті; неграмотний переклад термінології,

абревіатур, скорочених слів; використання невдалого описового перекладу терміну; відсутність джерел користування; кількісний показник (менше 50 термінів); відсутність оформлення.

1–2 бали – здобувач освіти не володіє навичками ідентифікації спеціальних термінів у тексті оригіналу та не здатний добирати до них адекватні термінологічні еквіваленти. Передача термінів і дефініцій є неадекватною або хаотичною. Не простежується використання термінологічних словників, довідкових джерел чи інших ресурсів. Джерела користування відсутні. Кількісний показник є критично низьким або словник має формальний характер. Оформлення відсутнє або не відповідає жодним вимогам.

0 балів – відсутність словника.

Критерії оцінювання усної здачі слів на захисті перекладацької практики

5 балів – відмінне володіння термінологією. Усі слова відтворені правильно, без помилок у вимові, наголосах і перекладі. Чітке розуміння значень слів та їхнього контекстуального використання. Відповіді впевнені, послідовні, без вагань. Використання професійної лексики та правильна структура висловлювань.

4 бали – добре володіння термінологією. Можливі 2–3 несуттєві помилки у вимові чи перекладі, які не спотворюють основного змісту. Відповіді загалом впевнені, але з незначними паузами.

3 бали – задовільний рівень володіння термінами. 4–5 помилок у перекладі чи вимові. Відповіді інколи не впевнені, є вагання або плутанина у значеннях слів. Розуміння термінів частково поверхове.

2 бали – посередній рівень. Більше 5 помилок у перекладі або вимові. Часті паузи та невпевненість у відповідях. Розуміння термінології недостатнє для вільного використання.

1 бал – мінімально прийнятний рівень. Значна кількість помилок (7 і більше), включно з серйозними похибками у значеннях слів і їх перекладі. Демонструється лише базове розуміння термінології.

0 балів – завдання не виконано. Слова не відтворені, відповіді відсутні.

Критерії оцінювання виконання усного перекладу

45–50 балів – усний переклад виконано на високому професійному рівні. Зміст оригінального висловлювання передано повно, точно й адекватно, без смислових втрат і спотворень. Перекладач упевнено володіє технікою усного перекладу (темп, паузування, інтонація, пам'ять, прогнозування), демонструє високу мовну культуру та термінологічну точність. Комунікативні наміри мовців, реєстр і прагматичні особливості мовлення відтворено коректно. Поведінка перекладача є професійною, мовлення чітке й зрозуміле.

40–44 бали – усний переклад є загалом адекватним і змістово повним. Можливі поодинокі неточності або незначні пропуски, що не впливають на загальне розуміння повідомлення. Перекладач демонструє достатньо впевнене володіння технікою усного перекладу, термінологія здебільшого використовується правильно. Комунікативна адекватність збережена.

35–39 балів – переклад у цілому передає основний зміст висловлювання, однак містить помітну кількість лексичних, граматичних або термінологічних неточностей. Темп перекладу є нестабільним, можливі паузи, самовиправлення. Частково порушено передачу стилістичних або прагматичних особливостей мовлення.

30–34 бали – зміст усного повідомлення передано частково. Наявні пропуски окремих фрагментів, спрощення або узагальнення інформації. Перекладач відчуває труднощі з темпом мовлення, пам'яттю та термінологією. Комунікативна адекватність дотримана не повністю.

25–29 балів – переклад характеризується фрагментарністю та непослідовністю. Значна частина інформації передана неточно або з втратами. Лексичні, граматичні й термінологічні помилки ускладнюють сприйняття перекладу. Техніка усного перекладу сформована недостатньо.

20–24 бали – переклад містить суттєві смислові спотворення, численні пропуски та помилки. Комунікативні наміри мовця передано некоректно. Перекладач не володіє належним чином технікою усного перекладу, мовлення є нерівним і важким для сприйняття.

15–19 балів – усний переклад є неповним і несистемним. Значна частина змісту втрачена або передана неправильно. Лексичні, граматичні та фонетичні помилки домінують. Перекладач не здатний підтримувати стабільний темп перекладу.

10–14 балів – переклад здійснено епізодично або з грубими помилками. Комунікативна функція перекладу не реалізована. Перекладач демонструє відсутність базових навичок усного перекладу.

5–9 балів – переклад практично не виконує своєї функції: наявні значні смислові викривлення, пропуски або хаотичне відтворення окремих фраз. Відеозвіт містить лише окремі фрагменти перекладацької діяльності.

1–4 бали – усний переклад відсутній або виконаний формально. Відеозвіт не відображає реальної перекладацької діяльності здобувача освіти або не поданий.

Критерії оцінювання щоденника практики

13–15 балів – щоденник практики заповнений повністю та систематично, записи є структурованими й змістовними. Здобувач освіти демонструє глибоку рефлексію щодо виконаних завдань, власних успіхів і труднощів, а також шляхів їх подолання. Консультації з керівником практики зафіксовані регулярно й змістовно. Висновки є обґрунтованими, логічними, узагальнюють набутий практичний досвід та засвідчують професійне зростання.

10–12 балів – щоденник практики загалом заповнений повно, проте окремі записи можуть бути стислими або недостатньо деталізованими. Рефлексія присутня, однак не завжди має аналітичний характер. Консультації зафіксовані, але без розгорнутого опису. Висновки логічні, проте частково описові.

7–9 балів – записи в щоденнику є нерегулярними або фрагментарними. Рефлексія обмежується загальними заувагами без глибокого аналізу. Консультації з керівником практики зафіксовані частково. Висновки мають узагальнений характер і недостатньо обґрунтовані.

4–6 балів – щоденник практики заповнений поверхово, значна частина інформації відсутня або подана формально. Рефлексія мінімальна або декларативна. Консультації практично не зафіксовані. Висновки є нечіткими, фрагментарними або формальними.

0–3 бали – щоденник практики відсутній або не відповідає встановленим вимогам. Записи не відображають змісту практичної діяльності, рефлексія й висновки відсутні.

Критерії оцінювання звіту на підсумковій конференції

17-20 балів – виступ на звітній конференції, чіткі відповіді на усі запитання, переконлива аргументація висновків, підготовка презентації, внесення пропозицій щодо практики, здатність критично мислити та робити власні висновки у випадку неоднозначності питання спірного чи проблемного характеру.

14-16 балів – виступ на звітній конференції, розмиті, нечіткі відповіді на усі запитання.

10-13 балів – виступ на звітній конференції, відсутні відповіді на запитання.

1-9 балів – здобувач освіти з'явився, але без виступу.

0 балів – здобувач освіти не з'явився.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
82-89	Дуже добре	
75-81	Добре	
67-74	Задовільно	
60-66	Достатньо	
1-59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Кальниченко О. А., Черноватий Л. М. Енциклопедія перекладознавства. Handbook of Translation Studies. Т. 1. 2020. 560 с.
2. Недайнова І. В. Англійська мова: Переклад текстів засобів масової інформації : навч. посіб. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 232 с.
3. Яровенко Л. С. Теорія перекладу : метод. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 88 с.

4. Robinson D. *Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation*. Routledge, 2019. 318 p.
5. *The Routledge Handbook of Translation and Education*. Ed by Laviosa S., Gonzales-Davies M., 2019. Routledge. 470 p.

Додаткова:

1. Богданова Т. В., Черноватий Л. М. Переклад англомовних галузевих термінів українською мовою. In *Statu Nascendi*. 2019. Вип. 19. С. 15–21.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : навч. посібник Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова книга, 2018. 656 с.
3. Черноватий Л. М. Переклад англомовних текстів у сфері надання медичної допомоги : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Частина I : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти (автор і редактор, співавтори: Ребрій О.В., Коваленко Л.А., Кальниченко О.А., Каминін І.М., Ковальчук Н.М.). Вінниця : Нова Книга, 2019. 279 с.
4. Chernovaty L., Schochenmaier E. *Reference Dictionary of Ukrainian Names: English-Ukrainian and Ukrainian-English with pronunciation and etymology* Zagreb, 2023. 468 p.
5. *Translating Texts: An Introductory Coursebook on Translation and Text Formation*. Ed by Baer B. J., Mellinger C. D. 2019, Routledge. 288 p.

Інтернет-ресурси:

1. http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf
2. <https://dictionary.cambridge.org/>
3. <https://passport.org.ua/faq/transliteration>
4. <https://www.vocabulary.com/>
5. www.merriam-webster.com/dictionary/